

Týdeník Vysočina položil dvacet otázek **Janě Zabloudilové**. Předsedkyně Klubu výtvarných umělců říká:

Podporovat umění může jen ten, kdo je miluje

JAN DOČEKAL

Žďár nad Sázavou – Jana Zabloudilová je učitelkou v Základní umělecké škole Františka Drdly ve Žďáře nad Sázavou, výtvarnici a od loňského léta i předsedkyně Klubu výtvarných umělců Horácka (KVUH). O tomto společenství se rozvyprávěla po skončení výstavy Ozvěny, na níž se KVUH představil ve dvou žďárských interiérech – ve Staré radnici a v barokní kapli svaté Barbory.

Klub výtvarných umělců Horácka je jedním ze dvou spolků výtvarných umělců působících na Vysočině...

Druhý je v Jihlavě. Má název Sdružení výtvarných umělců Vysočiny. Oba kluby, jihlavský i náš, jsou součástí Unie výtvarných umělců České republiky. Ta je profesní organizací výtvarných umělců, přesně jednou z profesních organizací, protože je jich víc. Náš klub vznikl v roce 1991 rozdělením jihlavského sdružení na dvě části, což bylo výsledkem snahy žďárských, velkomeziříčských a bystrických výtvarníků o osamostatnění.

Jaké má váš klub poslání? Kolik výtvarníků sdružuje?

V současné době je nás sedmáct, v různých oborech. Posláním KVUH je pořádání výstav a dalších akcí pro veřejnost, tvůrčích diskuzí, studijních zájezdů, zajišťování kontaktů s ostatními spolky prostřednictvím Unie výtvarných umělců. KVUH se tradičně podílí na žďárských kulturních akcích, v první řadě každoročně zajišťuje výtvarnou část festivalu Slavnosti jeřabin.

Kolik je v současné době v naší republice registrovaných profesionálních výtvarných umělců?

V Národním registru profesionálních výtvarných umělců a designérů je zapsáno zhruba půl druhého tisíce výtvarníků. Tedy podstatně méně, než bylo v polovině 80. let minulého století. Tehdejší Český fond výtvarných umění registroval jen v Praze přes tři tisíce výtvarníků. Dnes je ovšem značné množství umělců, kteří nemají žádnou registraci. Nejspíš proto, že ji nepovažují za důležitou.

„Posláním KVUH je pořádání výstav a dalších akcí pro veřejnost. Klub se tradičně podílí na žďárských kulturních akcích, v první řadě každoročně zajišťuje výtvarnou část Slavností jeřabin.“

Co to dnes znamená, když se řekne profesionální výtvarník?

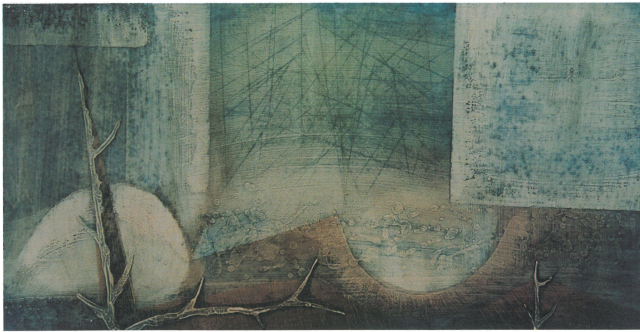
Hlavním předpokladem stále zůstává výtvarníkově umělecké vzdělání na střední nebo vysoké škole, případně v odborné vedených kurzech. Profesionální výtvarný umělec by měl svou profesionalitu, tedy odbornost, prokazovat náležitou tvorbou, takovou, která vykazuje ve všech ohledech rysy stvrzující umělcovu originalitu.

Co vám poskytuje Unie výtvarných umělců?

Unie výtvarných umělců zřídila a spravuje Národní registr profesionálních výtvarných umělců a designérů, o němž již byla zmínka. Dále vytváří Rejstřík držitelů práv k autorským dílům a s ním

POKRAČUJE V OTCOVÝCH ŠLÉPĚJÍCH. Učitelka ve žďárské základní umělecké škole, Jana Zabloudilová, je v pořadí pátou předsedkyní Klubu výtvarných umělců Horácka. Prvním předsedou byl její otec Rostislav Magni, který zemřel 18. srpna 1994. Foto: Týdeník/Zlata Ptáčková

NĚKTERÁ DÍLA. Stanislav Pojer – Z cyklu Zahrady (1971, olej, snímek vlevo), Ivo Holán – Yellowstoneý park (1996, diapositiv, snímek uprostřed), Monika Vosyková – Sedláková – Velký třesk (1997, lepené tabulové sklo, skleněné nitě, snímek vpravo). Reprofoto: Týdeník/Eva Drdlová

spojený registr zemřelých umělců. Důležitou činností Unie je šíření informací po celé síti spolků. Děje se to prostřednictvím elektronické pošty a internetové webové stránky, rovněž osobním kontaktem na schůzkách a různých akcích. Součástí pravidelné práce Unie je písemná i ústní konzultace na rozličná témata týkající se výtvarné práce a jejích souvislostí.

Co považujete za fakticky nejvíce přínosné?

Reciproční výstavy s jinými členskými spolky. Unie se stará o jejich organizaci. Za pojmem „Unie“ je pro nás v takových případech její tajemník a současně kurátor Oskar Brůža. Na reciproční výstavy je poskytován prostor bez nájmu, domácím pořadatelem je zajištěn technický servis. Prakticky bez objektivních potíží můžeme „vyvážet“ svoji práci do „zahraničí“ jiných krajů.

Je tvůrčí práce profesionálního výtvarného umělce dobrým prostředkem k obživě?

Pouze prodejem svých originálních děl, tedy výsledky exkluzivní umělecké práce, se dnes u nás užívá málokdo. Platí to na Vysočině i kdekoli jinde. Je to smutné, ale je to tak. Na tzv. volné noze je jen několik členů KVUH. Někteří mají občanské povolání a většina těch, kteří jsou v senior-ském věku, má penzi.

Vy jste v pořadí pátou předsedkyní Klubu výtvarných umělců Horácka. Prvním předsedou byl váš otec Rostislav Magni. Cítíte se být pokračovatelkou jeho práce?

Ano. Tedy s odstupem let,

kteří uplynula od otcovy smrti (Rostislav Magni zemřel 18. srpna 1994, pozn. autora). Dnes je ovšem docela jiná doba, výtvarné umění, respektive výtvarní umělci, mají ve společnosti, především v ekonomické oblasti, jiné postavení.

Myslíte lepší?

Horší, samozřejmě. Je sice nezměrnou výhodou, že umělecká tvorba nemá už dvaadvacet let ideologická vymezení, není svázána politickými požadavky někdejších „uměleckých komisí“, ale příležitosti k uplatnění je teď zoufale málo. Všude se šetří. Veřejné zakázky zmizely.

Takže o existenci uměleckého trhu mimo velká ekonomická centra lze stěžet hovořit?

Je to tak. Stále jsou lidé, kteří mají výtvarné umění rádi, protože vizuální kontakt s ním jim přináší určité potěšení, ale originální dílo si nemohou koupit, protože na ně nemají. K životu potřebují jiné věci. Ale řečeno popravdě, pro příkrasu domácnosti se soubodé umění ve Žďáře nikdy neprodávalo dobře. Jiné to bylo s nákupy pro organizace, ale takové nákupy už dvacet let neexistují.

Zaslouží si výtvarní umělci v regionech podporu? Mám na mysli například poskytování prostor pro ateliéry za snížený nájem nebo bezplatné propíjčování výstavních prostor...

Podporu si zasluhuje veškerá kultura – hudebníci, divadelníci a všichni další umělci. V tržní ekonomice je to ale obtížné možné v plošném měřítku. Tedy záleží na konkrétní akci a konkrétních

okolnostech. Stále bychom však měli mít vědomí o tom, že vitální strůjci kultury a umění se málokdy obracejí svými díly a svými interpretacemi sami k sobě, zpravidla jimi směřují k širšímu publiku. Tedy slouží. A zhusta bezplatně.

„Dnes je ovšem docela jiná doba, výtvarné umění, respektive výtvarní umělci, mají ve společnosti, především v ekonomické oblasti, horší postavení.“

Váš otec a sochař Zdeněk Macháček založili v roce 1991 ve Žďáře nad Sázavou sochařské sympozium Dřevěná plastika. Deset roků bylo význačnou uměleckou akcí pořádanou ve spolupráci města a KVUH. Pak se ze žďárského letního programu vytratilo. Proč vlastně?

Město ztratilo o sympozium zájem. Převládá názor, že soch už je ve Žďáře dost, že není třeba vytvářet další. K tomu se přidala tíha rostoucích finančních nákladů. V prvních ročních sympozia to bylo snazší. Ubytování, pracovní zázemí i materiál sochařům sponzorsky poskytl Radsav Kinský. Později, bez jeho podstatné účasti, to už bylo obtížnější. A přidejme organizační náročnost sympozia... Po deseti letech už nebyly prostředky a nakonec ani síly. Škoda. Podobných tradičních akcí není v naší republice mnoho. Přitom je třeba vědět, že umělci díla po všechna léta věnovali městu bez nároku na honorář.

Předloni KVUH vystavoval v Chrudimi, loni v Ostravě a ve Žďáře, letos opět ve Žďáře. Jaké má výstavní plány na příští dva tři roky?

V roce 2013 nás čekají tři velké akce. V květnu to bude výstava v Senátu Parlamentu ČR, v termínu Slavností jeřabin představíme v olomoucké Galerii G svůj dlouhodobý projekt Cestou Santiniho, zatímco členové sdružení Unie výtvarných umělců v Olomouci budou vystavovat ve Žďáře. Pro podzim příštího roku je připravována do Jihlavy velká výstava s názvem Vysočina. A výhledově, asi v roce 2014, by měla být další reciproční výstava. V Novém Jičíně.

Vraťme se k letošní výstavě Ozvěny, a vlastně se to týká i výstav předešlých. Nebylo možné si nevšimnout, že někteří členové KVUH se představili díly, jejichž rok vzniku rozhodně nedovoluje napsat, že se jednalo o současnou tvorbu...

Všechna činnost KVUH je založena na demokracii a slobodné volbě. Členům nikdo neříká, jaké dílo a kde mají vystavit. Když je stanovené určité výstavní téma, nemusí vyhovovat všem, mohou se vyjádřit po svém a třeba představit i dílo ne právě současné. Vždy se ovšem jedná, jak si myslím, o kvalitní práci uměleckého profesionála. I pod prachem se může objevit „zapomenutý poklad“.

Jaká je spolupráce KVUH se žďárskou radnicí?

Dlouhodobě velmi dobrá, což mě těší.

V některých oblastech naší kultury už dlouho důležitě působí

bohatí mecenáši. Jak moc jsou nakloněni umění na Vysočině?

Zdá se, k naší lítosti, že na Vysočině se mecenáši umění dosud nevyskytli. Ale hledáme je. Dosud bez úspěchu čekáme, že některý se zčistajasna objeví. Dnes je doba masové zábavy. Co není zábavné, má jen malou šanci. Mecenáši jsou tam, kde oni sami jsou viditelní. Podporovat výtvarné umění může jen člověk, který je miluje.

„Členové našeho klubu dosud v každém srovnání velmi dobře obstáli. Chudý kraj rozhodně nevytváří paralelní souvislost s chudým uměním.“

Lze srovnat uměleckou úroveň tvorby členů KVUH s umělci v jiných regionech?

Jistě. Mám zkušenosti z různých výstav. Členové našeho klubu dosud v každém srovnání velmi dobře obstáli. Chudý kraj rozhodně nevytváří paralelní souvislost s chudým uměním.

Kdy se dočkáme profilové publikace reprezentující Klub výtvarných umělců Horácka?

Absenci kvalitního reprezentativního katalogu si uvědomuji. V klubu o tom už nějakou dobu mluvíme. Je to samozřejmě především otázka peněz. Klub letos vydal s podporou města propagační skládku. Premiérově jsme ji užili při příležitosti červnové výstavní a přednáškové akce nazvané Umění srozumitelné. Větší, náročnější publikaci snad vydáme do dvou let.

Má dnes ještě smysl věnovat se výtvarné umělecké práci?

Určitě. Vždyť přináší světu tvůrčí radost a často oslovuje široký okruh vnímavých diváků. Rozmanitá umělecká tvorba nabízí estetické zážitky, specifické pohledy na svět a člověka v něm, učí rozeznávat skutečnou uměleckou hodnotu od laciné libivosti. Pokud bude umění ve svých pestrých podobách součástí našeho života, potud náš život nebude duševně chudý.

Závěrem pohled do příštích let. Jsou ve žďárské základní umělecké škole, kde působíte, nadaní žáci, z nichž by mohli vyrůst profesionální výtvarníci?

Nejeden výtvarník i minulý či současný člen Klubu výtvarných umělců Horácka prošel v minulosti naší školou. V současné době máme několik talentovaných žáků. Držím jim palce.

Kdo je Jana Zabloudilová?

- narozena 6. července 1953 v Telči

- vystudovala Střední umělecko-průmyslovou školu Brno (prof. Václav Sedlařík), Pedagogickou fakultu UJEP Brno – doplňkové studium

- věnuje se volné a užité grafice, je učitelkou výtvarného oboru Základní umělecké školy Františka Drdly ve Žďáře nad Sázavou - **kolectivní výstavy:** 1978 – Triennale 15/35, Brno, Dům pánů z Kunštátu, 1992 – II. členská výstava Klubu výtvarných umělců Horácka, Žďár nad Sázavou, Stará radnice, 1995 – III. členská výstava Klubu výtvarných umělců Horácka, Nové Město na Moravě, Horácká galerie výtvarného umění, 1998 – IV. členská výstava Klubu výtvarných umělců Horácka, Nové Město na Moravě, Horácká galerie výtvarného umění